

17.03.2023

Урок № 31

Тема уроку: «Риторичне запитання, звернення, антитеза, градація, повторення, порівняння»

Мета уроку: розширення та поглиблення знань про риторику як мистецтво, науку й навчальну дисципліну; уміння творчо застосовувати названі знання на практиці; формування комунікативної майстерності; уміле добування та оброблення інформації; піднесення ролі риторики в сучасному світі.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 6-7 у базовому підручнику: *Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 208 с.*

2. Практичні завдання:

Виконайте тестові завдання

1. У реченнях *Тріснуло, струхло і стихло. Лиш шум все шумів рясношумний*
НЕМАЄ

- А) градації
- Б) антитези
- В) алітерації
- Г) повторення

2. Установіть відповідність.

Уривок із твору

- 1) Ще не всі, ще не всі, ще не всі відпекли недоспівані рани.
- 2) Згинь, старе, із мріями — йди, нове, з героями.
- 3) Згорнути б цей світ, заорать, загребти...Але він все чавунно сіріє.
- 4) В цьому, напевне, правда пташина...А як же людина?

Засіб мовного вираження

- А) антитеза
- Б) градація
- В) повторення
- Г) риторичне запитання
- Д) риторичне звернення

3. Установіть відповідність.

Уривок із твору

Засіб художнього вираження

1) Вони зійшлися: тьма і промінь,
пісні і проза, лід і пломінь ховають
більше схожих рис.

А) антитеза

2) Благословенна будь, моя
незаймана дівиче Десно! Далека
красо моя, щасливий я, що
народився на твоєму березі!

Б) градація

В) повторення

Г) риторичне запитання

Д) риторичне звернення

3) Найшли, налетіли, зом'яли,
спалили, побрали з собою в чужину
весь тонкоголосий ясир.

4) Плавай, плавай, лебедонько, по
синьому морю, рости, рости,
тополенько, все вгору та вгору.

Прочитайте речення й виконайте завдання

1. Відлюблю, відспіваю, відплачу щиро й несміло (І. Павлюк).
2. Душа полів, ти пам'ятаєш стерні? Оцю печаль, покинутість оцю (Л. Костенко).
3. Я музу кличу не таку: веселу, гарну, молодую, — старих нехай брика Пегас (І. Котляревський).
4. То невже ми повинні про це забути? Про мільйони марно загублених душ, знищених тогочасним режимом? Невже повинні мовчати перед дітьми? (О. Науменко).
5. Нехай ще раз усміхнеться серце на чужині, поки ляже в чужу землю, в чужій домовині (Т. Шевченко).
6. Пропало, пройшло, пролетіло, минулося, щезло, сплигло, лишень головешками тліло, лишень попелищем цвіло (І. Драч).
7. Мир хатам, війна палацам (Ю. Смолич).
8. Рання пташка росу п'є, а пізня — сльози ллє (Нар. тв.).
9. Серце довго так страждало, я благав у неба ласки. Серце ласки так жадало, я благав у неба ласки, небо ласки не послало (П. Савченко).

А. Перепишіть кожне речення з нового рядка, підкресліть граматичні основи.

Б. Визначте в них тропи й риторичні фігури, запишіть їх наприкінці кожного речення (у дужках).

Прочитайте текст і виконайте завдання

Український винахідник

Хто є батьками кіно? Брати Люм'єр? І так, і ні. Адже за два роки до їхнього відкриття український механік Йосип Тимченко з фізиком Миколою Любимовим розробили механізм «равлик». Його принцип дії був узятий за основу створення кінескопа! Тож саме Тимченко є справжнім батьком кінематографії.

1893 року в Україні (а саме в Одесі) показали два фільми, знятих за допомогою першого кінескопа. Тимченко випередив братів Люм'єр! У чому ж тоді справа? Його пристрій не був запатентований... До речі, кінескоп Тимченка досі зберігається в сховищі Політехнічного музею в Москві.

Однак це не всі досягнення науковця! Він — автор автоматичних метеорологічних, фізичних та астрономічних приладів. За ці винаходи не раз отримував найвищі нагороди на світових виставках. Брав участь у створенні першої моделі автоматичної телефонної станції Фрейденберга (Н. Сукач).

А. Випишіть риторичні фігури й тропи.

Б. Потренуйтеся правильно читати текст для аудиторії (як диктор радіо чителебачення). Зверніть увагу на логічні наголоси, довжину пауз та інтонування речень.

3. Виконайте **вправу 7 до § 6-7 з підручника О. Авраменка для 11 кл.**

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

y.levchuk2976@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № ур